

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۱۹/۰۵/۰۵

عبدالله وردک

د سولې رنگارنگ تعریفونه؟!

گرانو او قدرمنو لوستونکو!

نن سبا، په هرځای کې د سولې خبرې د هر افغان له خولې څخه اورېدل کېږي، او د زیاتره افغانانو له خبرو داسې معلومېږي، چې هغوی نور له جگړې ستړي شوي دي، چې البته دا پخپل ذات کې یو ډېر ښه کار دی. اما د سولې واضح تعریف معلوم ندی، او هرڅوک، د سولې د نامه څخه بېل بېل تعریفونه لري. د سولې، دغه رنگارنگ تعریفونو، د سرتاسري سولې په وړاندې خنډونه را پیدا کړي دي. غواړم، پدغه هکله خپل نظر په لاندې توګه وړاندې کړم:

۱ - میلیاردر: دغه ډله افغانان، سوله داسې تعریف کوي، چې د هغوی د حرامو پیسو، چې دوی د وطن په خرڅولو، د اشغالګرو څخه د ملاتړ په بدل کې، د خپلو هېوادوالو په وژنه، او د داسې نورو غیر اسلامي او غیر افغاني کارونو په سرته رسولو، تر لاسه کړېږي، کوم حساب او کتاب ورسره ونشي. یا په بل عبارت، هېڅوک هم له دوی څخه دا پوښتنه ونکړي، چې دوی دغه روپۍ له کومه ځایه، او په څه ډول، لاسته راوړېږي. کنه، نو دې ته، بیا دغه ډله، سوله نه وايي، او هغو ته د بلې جگړې شروع وايي.

د یادولو وړ ده، چې هغه ملي سوداګر، چې خپله پانګه یې، د حلالو لارو څخه لاسته راوړېده، هغوی په دغه ډله کې نه راځي، او الله (ج) د دوی ته نور هم، زیات حلال مال ورپه برخه کړي. دلته یوازې هغه ډله شامله ده، چې پدغه تېرو ۱۸ کلونو کې، د هغوی پانګه له ناڅیز مقدار، میلیارډو ته ورسېده.

۲ - میلیونر: دغه ډله هم د پورتنۍ ډلې (لومړنۍ ډلې) په شان، غواړي، چې څوک له دوی څخه، د دوی د حرامو پیسو پوښتنه ونکړي.

۳ - د لوړو تعمیرونو خاوندان: دغه ډله، سوله دغسې تعریف کوي، چې هېڅوک باید، له دوی څخه دا پوښتنه ونکړي، چې دوی د دغو لوړو تعمیرونو، د جوړولو مصرف، له کومه ځایه، او په څه ډول لاسته راوړی دی، او کنه، نو سوله، بیا سوله نده. دغه ډلې، خپل لوړ منزله کورونه، په هغو پیسو جوړ کړي دي، چې دوی، د یوه خیانت په بدله کې، لاسته راوړي دي.

هېره د نوي، چې هغو افغانانو، چې هغوی خپلې پاکې روپۍ، د خپلو ښکلو ښکلو د جوړولو دپاره پکارولي دي، هغه پدغه ډله، کې نه راځي.

۴ - سندرغاړي: دغه ډله افغانان، له سولې څخه دا توقع لري، چې د دوی په کار به څوک غرض نلري، او هرڅه یې چې زړه وغواړي، هغه باید وکړي، او دغه مهمه نده، چې د دوی کارونه مناسب دي، او کنه؟ دغې ډلې ته خپل مسلک ډېر مهم ښکاري، او دوی دغه، خپله لاسته راوړنه بولي. دغې ډلې افغانانو ته، دغه پورتنۍ غوښتنې، د سرو کرښو معنا لري.

د یادولو وړ ده، چې ځینو ځوانو سندرغاړو، خو بالکل بې حیثۍ، او شرمندګۍ ته ملا تړلي ده. هېره د نه وي، چې پخواني محلي سندرغاړي، د نن ورځې له سندرغاړو، سره ډېر فرق لري .

۵ - غاصبین: دغه ډله افغانان، داسې سوله غواړي، چې هېڅوک به د دوی په غصب کړو شیانو، غرض نکوي، او هغه باید د دوی پلرنی حق وپېژندل شي. که چېرې، له دوی څخه د هغو شیانو چې دوی له نورو غصب کړيږي، پوښتنه کېږي، نو دوی بیا دغه ډول سولې ته، سوله نه وايي، او هغه د بل جنګ د پاره تیارې نیول بولي.

۶ - رشوت خواره: دغه ډول افغانان، د سولې تعریف داسې کوي، چې هغه رشوتونه، چې دوی پدغه وخت کې لاسته راوړي دي، په هغه باندې باید سترګې پټې شي، او هغوی ته هیڅ ډول یادونه ونشي، او کنه، نو بیا د دغه افغانانو په نزد دا سوله نه، بلکې، د یوه بل جنګ شروع ده.

د پاڼو شمېره: له ۱ تر ۳

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته راوبولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکني د لیکنيزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رایرلو مخکې په خیر و لولی

۷ - د بهرنیو ملکونو جاسوسان: دغه ډله افغانان، پدغه فکر کې دي، چې د دوی په جاسوسی، باید سترګې پټې شي، او دوی ته هیڅ ډول جزاء او پېغور، ورنکړل شي، او هغه څه چې دوی، د جاسوسی په مقابل کې لاسته راوړي دي، هغه د دوی مسلم حق وگنل شي. کله، نو سوله بیا سوله نده، او هغه په حقیقت کې، د بل جنگ د پاره پیل دي.

۸ - جنسي تېري کوونکي: دغه ډول افغانان، سوله دېته وايي، چې د دوی په جنایتونو، او تجاوزونو، سترګې پټې شي، او څوک د دوی د جنسي تجاوز او بې ناموسی په مقابل کې، غږ پورته نکړي. کله، نو بیا دغه سوله نه ده،

۹ - د مخدره موادو قاچاقبران: دغه ډله افغانان، سوله دېته وايي، چې د دوی په کار او بار غرض ونه نیول شي، او دوی خپل کار ته په ډاډه زړه، دوام ورکړي. کله، نو دا بیا سوله بې معنی نده.

۱۰ - خیانت کار: دغه ډله افغانان، غواړي، چې د دوی خیانت ته، خدمت وویل شي، او هغه کارونه چې دوی د وطن د پاره د اجارې په توګه سرته رسولي دي، د هغو تاوان له دوی څخه ونه غوښتل شي

۱۱ - غله او لوټماران: دغه ډله افغانان، سوله دې ته وايي، چې دوی خپل د غلا، او سړي تېستونکو، تجارت ته دوام ورکړي، او څوک د دوی مخه ونه نیسي. کله، نو بیا سوله نشته.

۱۲ - اجرتی قاتلین: دغه ډله افغانان غواړي، چې دوی خپلو اجرتي قتلونو ته ادامه ورکړي، او خپله حرامه روزي، لدغه لارې، لاسته راوړي.

۱۳ - بد کاره: دغه ډول افغانان سوله هغو ته وايي، چې د دوی د عیاشۍ، او فحشاء مارکت، گرم وي. دوی دغه کار، د ځینو خلکو دپاره خدمت کول بولي. کله، نو سوله، بیا سولې ته ورته نده.

۱۴ - بې حیا: دغه ډله افغانان غواړي، چې څوک دوی، د اسلامي حجاب مراعاتولو ته ونه هڅوي. دوی غواړي، چې هغه لباس واغوندي، چې د دوی زړه وغواړي. کله، نو بیا دغه سوله ناشونی ده.

۱۵ - سپکولران: دغه ډله افغانان، د سولې تعریف، د سیاست او دین جدا کولو ته وايي. دغه ډله، د سولې څخه داسې، هیله او غوښتنه کوي، چې دیني عالمان، د حکومت په چارو کې لاسوهنه ونکړي، او یوازې، د نکاح، د ماشوم په غور کې آذان، د جنازو، او نورو مذهبي مراسمو کې کې برخه واخلي. کله، نو دغه ډله بیا، دغې ته سوله نه وايي، او هغو ته، دوی بیا بل نوم ورکوي.

۱۶ - مدني ټولني: دغه ډله غواړي، چې د دوی دالري تنخواه ګانې دوام ولري، او هم د دوی غږ واورېدل شي. دغه ډله هر وخت له شفافو انتخاباتو څخه، خبره کوي، لیکن، الله(ج) به خبر وي، چې دوی به خپل ځانونه په نورو، د انتخاباتو له لارې، او یا له نورو لارو، ټپلي وي. د دغې ډلې غړو هم، د زیاتره افغانانو، دپاره کوم د قدر وړ خدمت ندی کړی.

۱۷ - رسنی: دغه ډول افغانان، غواړي، چې د بیان آزادي، تر پینو لاندې نشي. دوی وکولای شي، چې خلکو ته حقایق بیان کړی شي. لیکن، ځینې رسنی، بیا شخصي حریم ته هم لاس اچوي. دوی بیا د رسنیو قانون ته کوم د قدر وړ اهمیت نه ورکوي. همدارنګه، دوی ته لازمه ده، چې د حقایقو تر نامه لاندې، هغوی بیا خپل مغرضانه اهداف، نشر نکړي.

۱۸ - د اسلامي نظام غوښتونکي: الحمدلله، دغه ډله افغانان غواړي، چې په ګران افغانستان کې، حقیقي اسلامي نظام قایم شي، او ټول بهرني عسکر، له افغانستان څخه ووزي. ټول په اسلام او وطن مین، افغانان، سره متحد شي، او په ګډه شریک اسلامي حکومت جوړ کړي. دغه ډله باید، اسلامي عدالت پیاده کړي، او داسې ونکړي، چې د اسلامي نظام، تر نامه لاندې، بل شانته نظام قایم کړي.

د یادولو وړ ده، چې کله د اسلامي نظام نوم اخستل کېږي، نو هغه، هغه نظام ته اشاره ده، چې هغه الله(ج) ته قبول او منظور وي. داسې نه وي، چې خدای مکره، یوازې نوم یې اسلامي، او کارونه یې ټول غیر اسلامي وي. اسلامي نظام، به ان شاءالله، د ټولو افغانانو، د اتحاد، بریا، کامیابۍ، پرمختګ، عزت، او سرتاسري سولې سبب وګرزي. پدغه نظام کې به د هرچا حقوق، په اصلي بڼه خویندي وي، او ټول افغانان به د وروڼو او خویندو په شان، یو له بله سره د اسلام په رڼا کې، ګډ ژوند ولري.

د پام وړ ټکي:

لکه چې پورته ذکر شوه، افغانان د سولې، رنگارنگ تعريفونه لري، او همدارنگه، له سولې څخه، ډول ډول غوښتنې لري. لیکن، یو ټکی، چې هغه د جنگ درول دي، نیردې د ټولو هیله ده. د افغانانو، زیاتره برخه، باعزته سوله غواړي.

باعزته سوله، یعنی، د وطن بشپړه آزادي، ملی حاکمیت، غښتلی مرکزي حکومت، انصاف، عدالت، او د اسلامی نظام قایمول، پکې شامل دي.

افغانانو ته لازمه ده، چې یو او بل ته، د اسلام په رڼا کې، د صداقت، او ایماندارۍ لاسونه، ورکړي، او تعهد وکړي، چې بیا به هېڅکله، د وطن په ضد، له هېچا سره، نه دريږي.

دعا کوم، چې الله(ج) د په افغانستان، او په ټوله نړۍ کې هغه شانته سوله راولي، چې هغه الله(ج) ته قبوله او منظوره وي. آمین یارب العالمین.

والسلام

زما اړیکه:

abdullahwardak53@gmail.com